

Жидкова В.В., аспірант
Науковий керівник: д.е.н., проф. Легенчук С.Ф.
завідувач кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку,
Державний університет «Житомирська політехніка»

Вплив COVID-19 на видобуток корисних копалин: облікові аспекти

Гірничодобувні компанії постраждали від спалахів COVID-19, а глобальні обмеження, спрямовані на стимулювання соціального дистанціювання, привели до уповільнення або припинення проєктів у гірничодобувній галузі до розуміння подальшого розвитку подій, а також через регрес в управлінні ризиками та безпеки. Спалах COVID-19 поставила під сумнів найближче майбутнє різних гірничодобувних підприємств і управління гірськими проєктами по всьому світу. В результаті може зрости привабливість і попит на рішення для скорочення людської робочої сили на шахтах, рудниках.

Значним чинником для цього сектору стало різке скорочення попиту, оскільки промислове виробництво і будівництво фактично зупинилися в світі на період, який ще належить визначити. Це скорочення попиту викликало різке падіння цін на ряд металів і мінералів.

Падіння цін були зумовлені обвалом акцій багатьох великих міжнародних гірничодобувних компаній. 22 січня 2020 року, ціни акцій BHP Billiton і Rio Tinto, двох найбільших гірничодобувних компаній в світі, склали 56,34 дол. США та 60,50 дол. США відповідно [1]. Різкі падіння цін, цін на акції та активності в гірничодобувних компаніях, по всім товарам підкреслюють потенційно катастрофічний вплив на галузь. Наслідки цих скорочень ще належить з'ясувати, але вони повинні стати важливим напрямком для майбутніх досліджень. Вони можуть включати скорочення інвестицій в нові операції, технології і розвідку, консервацію існуючих рудників, звільнення працівників, скорочення діяльності з корпоративної соціальної відповідальності або перегляд угод про оподаткування і роялті з урядами приймаючих країн.

Щодо України то видобуток сирової нафти та природного газу знизився у березні (до березня 2019 р.) на 3,7% та на 2,1% за період із початку року. Найбільшим ризиком для металургійної галузі є логістична проблема. Через масове введення карантинних заходів по всьому світу гостранспортні компанії ДП МТП "Южний" та АТ "Укралізіція" не мають змоги виконувати заявки українських підприємств-експортерів. Як наслідок, за 2 місяці Україна скоротила надходження від експорту чорних металів на 15,8% в порівнянні з аналогічним періодом минулого року – до \$ 1 млрд 395,667 млн. На чорні метали за цей період довелося 17,2% загального обсягу надходжень від експорту товарів проти 20,84% за перші два місяці минулого року. Проблемою українських видобувних компаній є значна собівартість видобутку, викликана важковидобувними запасами нафти та природного газу, а також значною виснаженістю родовищ. Введення в експлуатацію нових родовищ потребує великих капіталовкладень та подолання значних адміністративних бар'єрів. ПАТ "Інгулецький гірничозбагачувальний комбінат" запропонував скасувати підвищення ренти на видобування залізної руди, так як це призведе до руйнування вітчизняного гірничо-металургійного комплексу.

Таким чином, глобальна пандемія Covid-19 цілком може стати однією визначальною економічною та соціальною подією за останні десятиліття. Це буде продовжувати надавати глибокий вплив на гірничодобувний сектор. У короткостроковій перспективі це позначатиметься на цінах, виробництві і прибутку всередині сектора, що впливає на акціонерів підприємств, спільноти і уряду. Його середньострокові і довгострокові наслідки є ще невизначені. Однак зрозуміємо, що ці наслідки мають життєво важливе значення для забезпечення того, щоб гірничодобувний сектор міг виконувати свою роль в забезпеченні засобів до існування і податкових надходжень.

Слід зауважити, що вітчизняним підприємствам (у т.ч. і видобувним) було надано додаткові три місяці після завершення карантину для підготовки фінансової звітності за 2019 рік з урахуванням впливу COVID-19 та проведення її якісного аудиту. Відповідні зміни було внесено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019)», також законів України «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про акціонерні товариства» та «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», а також було внесено зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо звільнення уповноважених осіб суб'єктів господарювання від відповідальності за невчасне оприлюднення фінансової звітності. Відповідно до прийнятих змін фінансову звітність за 2019 рік або консолідовану фінансову звітність за 2019 рік можна було оприлюднити у період дії карантину або протягом 90 календарних днів з дня, наступного за днем завершення карантину, але не пізніше 31 грудня 2020 року.

Список використаних джерел:

1. 'Virus slump expected to rival big recessions in history' / (Accessed April 8, 2020)// Електронне джерело: <https://abcnews.go.com/International/wireStory/virus-s slump-expected-rival-big-recessions-history-69896631v>.